

Tilbedelse i uddannelsen

Ugens vers

"Vis Herrens navn ære, træd frem for hans ansigt med gaver, kast jer ned for Herren i hans hellige majestæt" (1 Krøn 16,29).

Introduktion

Tilbedelse er en del af det at være menneske, en del af menneskets natur, selv det syndige menneskes natur. Der er ingen tvivl om, at vi blev skabt som væsener, der i den frihed, Guds har givet os, vil tilbede Herren, fordi vi elsker ham og ved, at han er tilbedelse værdig. En sådan tilbedelse må have været let i den fuldkomne verden før syndefaldet, hvor mennesker kunne kommunikere ansigt til ansigt med Gud i et skaberværk, der ikke var ødelagt af synd, død og ødelæggelse. Det var et skaberværk, som vi, der lever i en syndig verden, har svært ved at forestille os.

I dag er den iboende trang til at tilbede, som alt andet i vores verden, blevet fordrejet og forvrænget af synd. Det betyder blandt andet, at vi som tilbedende skabninger kan tilbede de forkerte ting eller måske ikke tilbeder Herren på den måde, det er meningen, at han skal tilbedes (se fx Mark 7,1-13; Jer 7,4).

Fordi tilbedelse er en central del af den kristne erfaring, må kristen uddannelse indbefatte spørgsmålet om tilbedelse. Det er emnet for denne uges studium.

Ugens tekster

- Dan 3
- Åb 14,6-12
- Sl 78,1-17
- Joh 4,7-26
- 1 Krøn 16,1-36
- Mark 7,1-13

Alle tilbeder noget

Gud har oprindeligt nedlagt længslen efter at tilbede i os. Men ligesom så meget andet blev denne længsel fordærvet af synd. I begyndelsen var det indlysende, at vi kun skulle tilbede ham, som er tilbedelse værdig, vores Herre og skaber. Men efter syndefaldet var alt forandret.

Det er rigtigt, at alle tilbeder noget eller nogen. Det er med til at forklare, hvorfor mennesker ned igennem historien har tilbedt, og også gør det i dag. I det gamle Egypten tilbad nogle faraonerne; på andre tidspunkter tilbad man i andre lande statuer af fisk, guder med mange hoveder, eller andre såkaldte guder. Nogle tilbad solen, månen og stjernerne.

I dag er de fleste mennesker så sofistikerede, at de ikke bøjer sig ned foran en statue af en frø, men det betyder næppe, at selv verdslige mennesker ikke tilbeder noget. Det kan være penge, magt, sex, sig selv, popstjerner, skuespillere og politikere. Alt det, vi sætter højest, alt det, der får vores største opmærksomhed, alt det, vi lever for, er det, vi tilbeder. Den sekulære forfatter David Foster Wallace giver følgende advarsel: Hvis du tilbeder det forkerte, vil det "flå dig levende".

Dan 3

Hvad lærer denne beretning os om betydningen af tilbedelse?

De tre jødiske unge mænd tog det andet bud (2 Mos 20,4-6) så alvorligt, som Gud havde ment, det skulle tages. Det er trods alt en del af De Ti Bud, sammen med buddene om ikke at slå ihjel, stjæle osv. Sand tilbedelse er så vigtig, at det bliver et afgørende emne i de sidste dage før Jesu genkomst. Kristen uddannelse må derfor indbefatte hele spørgsmålet om tilbedelse: hvad det er, hvordan vi tilbeder, hvorfor det er vigtigt, og hvem vi skal tilbede.

Til eftertanke

Læs Åb 14,6-12. Hvad lærer disse vers om, hvor centralt spørgsmålet om tilbedelse kommer til at blive i den sidste krise i verden, før Jesus kommer igen?

Fortæl det til børnene

Salmernes Bog kom til at spille en stor rolle i det religiøse liv i det gamle Israel. Salmerne blev reciteret og sunget, ofte akkompagneret af musikinstrumenter som en del af deres tilbedelse, især de offentlige gudstjenester, som i Det Gamle Testamente var kendetegnende for, hvordan man i al almindelighed tilbad. Israel fungerede som et samfund, og som et samfund tilbad de sammen.

Salmerne er grundlæggende digte, sangtekster. *Tehillim*, det hebraiske ord for Salmerne, betyder lovsange. Når vi synger lovsange til Gud, tilbeder vi Herren.

Sl 78,1-17

Hvad er hovedbudskabet i disse vers, og hvordan passer det med hele ideen om uddannelse og tilbedelse?

Budskabet i Salme 78 er ganske præcist. I vers 2 omtaler Asaf, hvordan han vil fremføre "gådetale fra fortiden". Ordet "gåde" betyder her ikke noget uforståeligt, men snarere noget, der er blevet svagt eller fortoner sig, ligesom historien kan blive, når de vigtige begivenheder ligger længere og længere tilbage i forhold til vores egen tid. Pointen er, at uddannelse i Israel også indbefattede oplæring af børnene i beretningerne om, hvordan Gud havde ledt sit udvalgte folk.

Sl 78,6-17

Hvilke særlige lektier skulle de lære deres børn? Hvad var denne oplærings ultimative mål?

Til eftertanke

Blandt de mål, som uddannelse har, ser vi i Salme 78, at børnene skulle lære at stole på Gud og holde hans bud. Hvordan kan en tekst som Åb 14,12 udtrykke den samme tanke for os i dag?

I ånd og sandhed

En af de smukkeste beretninger i Det Nye Testamente om, hvordan Jesus hjalp sønderbrudte mennesker, finder vi i beretningen om kvinden ved brønden.

Joh 4,7-26

Hvad siger Jesus til hende med hensyn til tilbedelse? Hvordan kom de i det hele taget til at tale om tilbedelse?

Selv om kvinden forsøger at skifte samtaleemne ved at tale om tilbedelse, benyttede Jesus hendes taktik til at give os nogle dybsindige sandheder om tilbedelse, og hvad det indebærer. Det måske vigtigste i vores sammenhæng her er, hvad Jesus sagde i Joh 4,24: "Gud er ånd, og de, som tilbeder ham, skal tilbede i ånd og sandhed".

Sand tilbedelse af Gud må foregå "i ånd", det vil sige, den må udspringe fra kærlighed til Gud, fra vores erfaring med et personligt kendskab til ham. "Den religion, der kommer fra Gud, er den eneste religion, der kan føre til Gud. For at kunne tjene ham på rette måde må vi fødes af Guds Ånd. Det vil rense hjertet, forny sindet og give os fornyet evne til at kende og elske Gud. Det vil få os til villigt at adlyde alle hans krav. Sådan er sand gudsydelse, frugten af Helligåndens virke i os" (Ellen White, *Jesu liv*, s. 124).

Vores tilbedelse må samtidigt foregå "i sandhed". Vi må have den rigtige kundskab om Gud, om hvem han er, og hvad han kræver af os. Læresætninger er med andre ord involveret. Det er fx godt for os at vide, at vi tilbeder en Gud, som ikke brænder mennesker i helvede i al evighed.

Vi har her to elementer i tilbedelse: den erfaring, som kommer af at kende og adlyde Gud, og de objektive sandheder, som er åbenbaret for os om Gud. Ånd uden sandhed kan føre til en overfladisk sentimentalitet, som først og fremmest bygger på flygtige følelser. Men sandhed uden ånd kan føre til en livløs formalisme. Vi har derfor brug for begge dele.

Til eftertanke

Hvordan ville du forsøge at lære nogen at tilbede "i ånd og sandhed"? Er der situationer, hvor nogen har brug for, at der lægges mere vægt på det ene end det andet?

Hellighedens skønhed

1 Krøn 16,1-36

Forestil dig scenen. Opfatter du den som alvorfuld og frygtindgydende eller festlig og fuld af glæde? Hvordan kan det være en kombination af begge dele? Hvad kan vi lære af denne scene om tilbedelse, og hvordan vi skal undervise og selv opleve tilbedelse?

Tilbedelsen foregik i tabernaklet, hvor Gud i det gamle Israel havde boet, og hvor frelsesplanen var blevet åbenbaret for dem. Centralt i tilbedelse og i uddannelse om tilbedelse står derfor Jesus og frelsesplanen, som blev symbolsk fremstillet i helligdomstjenesten. Hvad Gud ellers har gjort for os, som fortjener tak og tilbedelse, betyder intet uden håbet om evigt liv, som tilbydes os gennem hans offer og stedfortrædende død for os på korset.

Læg også mærke til det "evangelistiske" tema i teksten. Israel skulle lære hele verden om Gud.

1 Krøn 16,29

"Vis Herrens navn ære, træd frem for hans ansigt med gaver, kast jer ned for Herren i hans hellige majestæt". "Hans hellige majestæt" er i nogle oversættelser "hellighedens skønhed". Hvad kan det betyde?

Tænk over, hvor grim, ødelæggende og nedværdigende synd er. Tilbedelsen i de hedenske nationer omkring Israel var ond, frygtelig og nedværdigende, langt udover, hvad vi i dag kan forestille os. I deres tilbedelse indgik blandt andet ofringer af børn. Og der er ingen tvivl om, at disse handlinger afspejlede, hvordan de mennesker var, der udførte dem.

I modsætning hertil skulle Israel være et helligt folk, adskilt fra de onde skikke, der omgav dem. De skulle være hellige i hjerte og sind. Det gav deres tilbedelse mening og skønhed over for Gud. Igen og igen skældte de gammeltestamentlige profeter folket ud, når de tilbad Herren samtidigt med, at de var indblandet i korruption, og deres hjerter var langt fra Gud.

Afgudsdyrkelse i uddannelsen

Det gamle Israel havde været omgivet af meget religiøse mennesker, som var så overgivet til tilbedelse og formildelse af deres guder, at de til og med ville ofre deres egne børn. Det er da en pligtopfyldenhed, der vil noget!

Sand tilbedelse af den sande Gud var derfor vigtig for at beskytte israelitterne mod at blive fanget af den afgudsdyrkelse og falske tilbedelse, der foregik omkring dem. Men på trods af alle advarslerne faldt de for de hedenske skikke i tilbedelsen, som de var blevet så kraftigt advaret imod.

Hvordan er det med os i dag? Hvorfor er det så vigtigt også i vores tilbedelse af den sande Gud at fortælle om alt det, han har gjort for os, især i vores møde med moderne afgudsdyrkelses farer?

Mark 7,1-13

Hvilke principper finder vi i vers 7-9, som kan anvendes i dag i forbindelse med kristen uddannelse og faren for falsk lære, der overtages fra verden? Hvordan kan de have en negativ indflydelse på den måde, vores tro viser sig i vores liv?

Mange af de store intellektuelle tanker i verden i dag er baseret på et naturalistisk syn på virkeligheden. Mange af de emner, der studeres i skolen, ses ud fra den synsvinkel, og det betyder ofte, at det, der undervises, vil være i modstrid med Skriften. Vi kan fristes til at overtage tanker og ideer, der er blevet fremsat som teori og omsat i praksis. Vi kan også komme til at forgude filosofers, videnskabsmænds og matematikers geniale sind, som fremfører disse tanker og ideer. Problemet er, at disse ideer ofte er i konflikt med Bibelen. Men fordi de i vore dage læres og opfattes som sandhed, forsøger mange at indbefatte dem i kristen uddannelse. Men den eneste måde, det kan ske på, er ved at gå på kompromis med vores tro. Det fører tit til, at man vender og fordrejer Skriften for at forsøge at få den til at passe med nutidens tanker og ideer.

Til eftertanke

Tænk over nogle af de populære tanker og ideer, som er i strid med Bibelen. Hvordan kan vi som en kirke beskytte os selv mod at indlemme dem i vores eget uddannelsessystem?

Til videre studium

"Hjertet er det mest bedrageriske af alt, det er uheldeligt. Mange, som bekender sig til at være religiøse, er ikke villige til grundigt at undersøge sig selv for at se, om de er i troen, og det er en skræmmende kendsgerning, at mange sætter deres lid til et falsk håb. Nogle stoler på en gammel erfaring, som de havde mange år tidligere. Men når de oplever denne alvorlige tid, hvor hjertet skal granskes, og hvor alle bør have en daglig erfaring, har de intet at fortælle om. Det virker, som om de tror, at en trosbekendelse kan frelse dem. Når de synder, som Gud hader, bliver undertrykt, vil Jesus komme ind og holde måltid med dig og du med ham. Du vil hente guddommelig styrke hos Jesus, og du vil modnes i ham, blive i stand til med hellig sejrsglæde at sige: Gud ske tak, som giver os sejren ved vor Herre Jesus Kristus. Det ville have æret Gud mere, hvis lunkne mennesker, som bekender sig til at være religiøse, aldrig havde udtalt hans navn. De er en vedvarende byrde for dem, der ønsker at være Jesu trofaste efterfølgere. De er en snublesten for ikke-troende, og onde engle fryder sig over dem og håner Guds engle over deres uhæderlige veje. Sådanne mennesker er en forbandelse for sagen både herhjemme og andre steder. De ærer Gud med læberne, men deres hjerte er langt borte fra ham." (Ellen White, *Spiritual Gifts*, 2. bd, s. 227).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. I Mark 7,1-13 så vi, at det grundlæggende problem med falsk tilbedelse drejer sig om motiverne, om hjertets holdning. Gud anerkender ikke en tilbedelse, der ikke kommer fra hjertet, ligegyldigt hvad vores læber siger. Hvad kan bedst åbne vores øjne og hjerte, så vi virkelig kommer til at elske Gud?**
- 2. Tænk nøjere over tanken om at tilbede Gud "i ånd og sandhed". Er det muligt at gøre det ene og ikke det andet? Kræver sand tilbedelse begge dele? Hvorfor?**
- 3. Sand tilbedelse må komme fra hjertet, men hvad betyder det? Er vi nødt til at vente, til vi har en fuldkommen forbindelse med Herren, og til vores liv er fuldkomment, før vi kan tilbede Gud? Hvordan kan tilbedelse, sand tilbedelse, hjælpe os, så vores hjerte får den rette forbindelse med Gud?**

